

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1415 / 2609

12/6/2008

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür ve Turizm Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 5/5/2008 tarihinde kararlaştırılan "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Plan ve Bütçe - İçişleri
Esas Komisyon	Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Yerli:	17 Haziran 2008 E. No: 1/608
Mad. V. (Rokur)	Mad. V. (Rokur)
5. Kuru	5. Kuru
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

2863 sayılı Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi uyarınca; belediyelerin görev alanlarında kalan kùltür varlıklarının korunması ve değerdendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddelerine göre mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde Taşınmaz Kùltür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilmekte ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilmektedir.

Tahsil edilen bu miktar; il özel idaresi tarafından açılan özel hesapta toplanmakta ve belediyelerce kùltür varlıklarının korunması ve değerdendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktararak valinin denetiminde kullanılmaktadır.

Büyükşehirlerde katkı payı hesabındaki birikmiş tutarlar belli projelerde kullanılırken; küçük illerde ve özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki iller ağırlıkta olmak üzere pek çok şehirde herhangi bir projeye aktarım yapılmamakta, büyük meblağlar toplanmasına rağmen, toplanan paralar pek çok yerde gereği gibi harcanmamakta ve paralar banka hesabında atıl olarak tutulmaktadır. Bu durum; belediyelerin yeterli oranda başvuruda bulunmadığı, belediyelerin proje geliştiremedikleri ya da il özel idarelerine istenen şekilde proje sunulmadığı ve benzeri olasılıkları gündeme getirmektedir.

İl özel idarelerinin, görev alanlarında proje teklifinde bulunması ile toplanan emlak katkı payının gereği gibi harcanması ve banka hesabında atıl olarak tutulan miktarların projeye dönüştürülerek, kamulaştırma, sokak sağıklaştırma ve eski eserlerin restorasyonu ve benzeri faaliyetlerde kullanılması sağlanacaktır. Böylelikle kentlerimize yeni bir görünüm kazandırılacaktır.

Öte yandan Tasarı ile, koruma bölge kurullarının Bakanlıkça ve Yükseköğretim Kurulunca seçilen üyelerinin görev süreleri yeniden belirlenmekte, bir bölgede bir koruma bölge kurulunun yetkili olduğu açıkça belirtilmekte, ayrıca üçten fazla koruma bölge kurulu bulunan yerlerde eşgüdümü sağlamak üzere koordinasyon müdürlüğü kurulmaktadır. Böylece kurulların daha etkin çalışmasının sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca, taşınmaz kùltür varlıklarına ait parçaların koleksiyon envanter defterine kaydedilemeyeceği yolundaki mahkeme kararı ile, bir şekilde taşınmaz kùltür varlığından kopmuş ve hangi taşınmaza ait olduğu da belirlenemeyen, bağımsız kùltür varlığı haline gelmiş tarihi eserlerin tahrip edilmesinin ve ticarete konu olmasının önlenmesi için bir yasal çerçeve çizilmesi gerekmektedir. Bu düzenleme ile hangi taşınmaz kùltür varlığına ait olduğu bilinmeyen ancak, idari düzenlemeden önce iyi niyetli vatandaşın elinde olan tarihi eserlerin envanter defterine kaydı ile koleksiyoncu tarafından korunması ve ticarete konu olmaması sağlanmaktadır.

Tasarı bu amaçlarla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının, sekreteryaya hizmetleri, tahsil ve dağıtımına ilişkin gerekli kayıt düzeninin oluşturulması ve denetimi gibi konularda il özel idareleri yetkili ve sorumludur. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında yapılan değişiklik ile il özel idarelerine kendi görev alanlarında proje teklifinde bulunma hakkı tanınarak yetkileri genişletilmektedir. Katkı payının belediyelerin yanısıra il özel idarelerinin görev alanlarında yer alan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılması öngörülmektedir.

İl özel idarelerine, toplanan katkı payının en fazla %30'unu kullanma hakkı tanınarak belediyelerin tamamen saf dışı bırakılmaması, meblağın tamamının ya da büyük bölümünün, denetimi de elinde bulunduran il özel idaresi tarafından kullanılmaması ve muhtemel sorunlara meydan verilmemesi hedeflenmiştir.

MADDE 2- Çalışmalarında verimliliği artırmak amacıyla koruma bölge kurullarının Bakanlıkça ve Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen üyelerinin görev süresi beş yıldan üç yıla indirilmiştir.

MADDE 3- 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde yenileme projelerini onaylamak üzere 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 51 inci maddesine göre gerektiği kadar Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu oluşturulacağı belirtilmiştir. Uygulamada yaşanan tereddütleri ortadan kaldırmak ve bir bölgede bir kurulun yetkili olması gerektiğinden hareketle, yenileme bölgeleri ile yetkili kılınan koruma kurullarının 2863 sayılı Kanunda belirtilen işleri yapmakla da görevli ve yetkili olduğunun açıkça belirtilmesi ihtiyacı doğmuştur.

Yine üçten fazla koruma bölge kurulu bulunan yerlerde, kurullar arasında koordinasyonu sağlamak, idari ve teknik işbirliği ile gündemleri tespit etmek ve onaylamak üzere koruma bölge kurulları koordinasyon müdürlüğü oluşturulması öngörülmüştür. Böylece kurullar arasında uyum sağlanması ve bürokratik işlemlerin süre ve kırtasiyecilik açısından kısaltılması hedeflenmiştir.

MADDE 4- Taşınmaz kültür varlıklarına ait olan ve bir şekilde taşınmaz kültür varlığından ayrılmış olması nedeniyle taşınır hale gelmiş, 11/3/2005 tarihinden önce kültür varlıklarını iyi niyetle elinde bulunduran kimselerden, mevzuata uyarak müze envanter defterine bu eserlerin kaydını yaptırmış olanlar hakkında 2863 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin (son fıkrası hariç) uygulanacağı belirtilmiştir. Bu şekilde bu eserlerin ticari alım satıma konu olmamaları da sağlanmış olacaktır.

MADDE 5- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır. İl özel idarelerince yapılan projeler için kullanılan miktar özel hesabın %30'unu geçemez.”

MADDE 2- 2863 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Koruma bölge kurullarının Bakanlıkça ve Yükseköğretim Kurulunca seçilen üyelerinin görev süresi üç yıldır.”

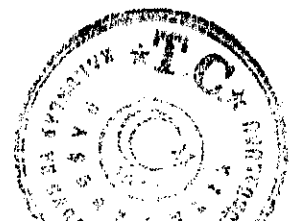
MADDE 3- 2863 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun uyarınca ilan edilen yenileme bölgelerinde yenileme projelerini onaylamak üzere 5366 sayılı Kanun uyarınca oluşturulan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları da bu maddede belirtilen işleri yapmakla görevli ve yetkilidir.”

“Koruma bölge kurullarının teknik ve idari hizmetleri, koruma bölge kurulu müdürlükleri tarafından yürütülür. Üçten fazla koruma bölge kurulu bulunan illerde, kurullar arasında teknik ve idari işlerde koordinasyonu sağlamak üzere koruma bölge kurulları koordinasyon müdürlüğü kurulur. Koruma bölge kurulları, koruma bölge kurulları koordinasyon müdürlüğüne bağlı olarak çalışır.”

MADDE 4- 2863 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 11/3/2005 tarihinden önce usulüne uygun olarak koleksiyoncular tarafından bağlı bulunduğu müzedeki envanter defterine kaydı yaptırılmış taşınmaz kültür varlıkları hakkında, son fıkrası hariç olmak üzere bu Kanunun 26 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”

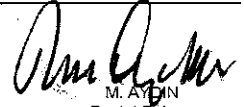
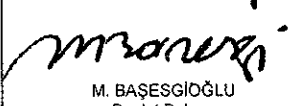
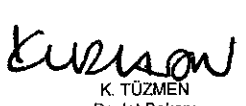
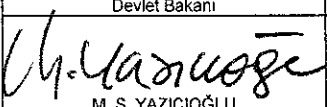
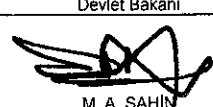
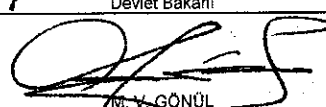
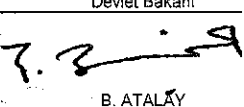
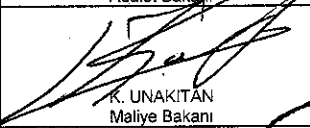
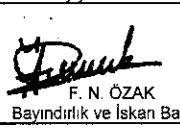
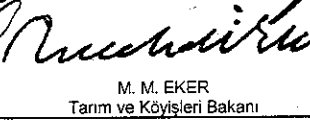
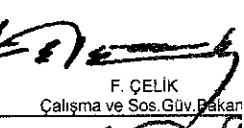
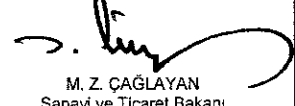
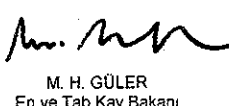
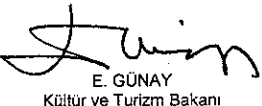
T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/1395

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 M. S. YAZICIOĞLU Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. YAZICI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 N. EKREN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 M. BAŞESGİOĞLU Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı	 M. ÇUBUKÇU Devlet Bakanı	 M. ŞİMŞEK Devlet Bakanı
 M. S. YAZICIOĞLU Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Adalet Bakanı	 M. V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı
 A. BABACAN Dışişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı	 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 F. N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı
 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı	 M. M. EKER Tarım ve Köyşleri Bakanı	 F. ÇELİK Çalışma ve Sos. G. v. Bakan
 M. Z. ÇAĞLAYAN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı	 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 V. EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı

No: